

Okuldan Mesleğe

Anne ve babalara yönelik bilgiler

Değerli Anne ve Babalar ,

Kızınız/Oğlunuz (Kızınız/Oğlunuz yerine Çocuğunuz da olabilir) ortaokul son sınıfta veya 10. sınıfta eğitimini sürdürmektedir. Kızınız/Oğlunuz herhangi bir meslek mi öğrenecek, yoksa daha ileri bir okula mı devam edecek; buna şimdi karar vermesi gerekmektedir. Bu karar onlar için önemli bir adım. Zira İsviçre’de yaşayan bir genç, mesleki öğrenimini tamamlayarak ya da bir lise bitirerek , mesleki hayatında ilerlemek adına kendisine iyi bir zemin hazırlamış olacaktır.

Okul nasıl yardımcı olur?

Ortaokul, 8. ve 9. sınıftaki öğrencileri herhangi bir meslek seçmelerine ya da daha üst bir okula (örneğin düz veya Meslek Lise) devam etmelerine hazırlar. Bu hazırlıkların nasıl ve neler olduğunu bilmek isterseniz, veli toplantısında öğretmenlere sorup öğrenebilirsiniz.

Meslek Danışmanlığı nasıl yardımcı olur? ¹

Meslek Danışmanlığı, öğrencilere çeşitli meslekler hakkında sadece yazılı bilgiler sunmakla kalmayıp , ücretsiz ve güvenilir kişisel görüşmeler de hizmete sunar. Bu görüşmelerde öğrenciler ilgi alanları, yetenekleri ve mesleki olanakları konusunda bilgi edinip , fikir yürütme fırsatı bulurlar.

Okul ve Meslek Danışmanlığı, gençlere meslek ya da daha üst bir okul seçmede ve hatta gerektiğinde meslek öğrenim yeri aramada yardımcı olur. Bu işin önemli kısmı ve sorumluluğu yine de aileye aittir.

Gençlere düşen görevler nelerdir?

Çocuklarınıza bu görevlerinde nasıl destek verebilirsiniz?

Kızınız veya oğlunuz okuldan sonra herhangi bir eğitim yeri buluncaya kadar kendisi çaba harcamak zorundadır. Bu durum , gençlerin çoğu için hiç de kolay bir iş değildir. Bu nedenle ailelerin gençlere yardımı çok önemli ve gereklidir. Sorularınız olduğunda ya da çocuğunuza nasıl yardımcı olabileceğiniz konusunda tereddütte kalırsanız, mutlaka meslek eğitimi danışmanlığına başvurunuz.

Meslek seçmek veya daha üst bir okula devam etmek bir süreçtir. Bu sürecin önemi kendi kendine sorular yöneltmek ve onlara cevaplar aramaktır ve bu çok zaman alabilir. Bu önemli soruları ve bu sorulara cevap bulmanın yollarını şu şekilde toparlayabiliriz :

¹ Her Kanton’da en az bir Eğitim Danışmanlığı bulunmaktadır.

Bunların adreslerini okuldan, belediyeden veya şu internet sitesinden edinebilirsiniz:

Deutsch: www.adressen.sdbb.ch Français: www.adresses.csfo.ch Italiano: www.indirizzi.csfo.ch

Eğitim Danışmanlığı daha çok özel isimler veya kısaltmalar altında tanınır:

Almanca konuşulan bölgelerde: BIZ, Laufbahnzentrum

Fransızca konuşulan bölgelerde: OP, SOPFA, OFPC, COS, OROSP, CIO, OCOSP

İtalyanca konuşulan bölgelerde: orientamento, UOSP

A) Kendi kendini tanıma

Çocuklarınız aşağıdaki soruları mutlaka kendisine sormalıdır :

- Okulda hangi konularda iyiyim ya da iyiydim? Sevdiğim dersler hangileri?
- Evde veya boş zamanlarımda nelerle uğraşırım? (Mesela değişik diller öğrenmek, yemek pişirmek, mutfak alış-verişini yapmak, bir şeyleri tamir etmek, problemleri olduğunda arkadaşlarını dinlemek, gençlik grubu, spor derneği veya başka bir dernek eğlence düzenlediğinde yardım etmek.)
- Yan işler yaptığımda dakik olduğumu ve ciddi çalıştığımı ispat ettim mi? (Mesela gazete ve dergi dağıtmak, çocuk bakmak, çim biçmek, haftalık işçi çalıştıran yerlerde, haftada 2-3 saat yardım etmek.)
- Ne gibi işlerde başarılıyım, ne gibi işlerde zayıfım?

Anne-baba olarak sizler şu şekilde çocuğunuza destek olabilirsiniz :

- Kızınıza ya da oğlunuza hangi meslek dallarının uygun olabileceği konusunda kendileri ile istişare ederek onlara yardımcı olabilirsiniz.

B) Meslekleri yakından tanımak

Informasyonlar ve "meslek eğitimi kısa stajı"² sayesinde çocuklarınız çeşitli meslekleri tanıma şansı bulurlar.

- İnfomasyonlar: Meslekleri açıklayan yazılı bilgileri okumak, Meslek bilgilendirme toplantılarına³ ve sergilere⁴ katılmak, meslek filmlerine bakmak, Meslek Danışmanlığı'nda uzman kişilerle konuşup tavsiyelerini dinlemek.
- "Meslek Eğitimi kısa stajı" yapmak önemlidir. Bir işyerinde, bir "meslek eğitimi kısa stajı" ile bir meslek bir iş yerinde daha yakından ve daha iyi tanınabilir. Bir "meslek eğitimi kısa stajı" normalde 2-3 gün sürmektedir. Firmalar, "meslek eğitimi kısa stajı"nı aynı zamanda, meslek eğitimi için ön eleme olarak da kullanmaktadır. Böylece gençleri daha yakından tanıma fırsatı buluyorlar. Her kim, "meslek eğitimi kısa stajı" sırasında iyi bir izlenim bırakmış ise; o işyerinde meslek eğitim yerine kabul için daha fazla şans elde etmiş demektir.

Anne-baba olarak sizler bu konuda nasıl yardımcı olabilirsiniz?

- Kızınız ya da Oğlunuzla birlikte Meslek Danışmanlığı'ndaki uzmana gidip, kendinizi de İsviçre'de bulunan Meslekler ve diğer imkanlar hakkında bilgi sahibi olabilirsiniz.
- Çocuğunuzla kısa staj yaptıkları tecrübeler hakkında konuşabilirsiniz.

² Deutsch	Schnupperlehre
Französisch	stage d'information professionnelle; stage en entreprises
Italienisch	stage d'orientamento

³ Bilgilendirme toplantıları:

Almanca konuşulan bölgelerde:	www.berufsberatung.ch >Berufswahl >Informationsveranstaltungen
Fransızca ve İtalyanca konuşulan bölgelerde	Hangi imkanların sunulduğu okul ve meslek danışmanlığından öğrenilebilir

⁴ Meslekler ve mesleki eğitimler hakkında sergiler:

Mesleki eğitim hakkındaki sergilerin ne zaman ve nerede yapılacağını meslek danışmanlığı ya da okullardan öğrenebilirsiniz. Bu sergiler değişik isimler altında belirtilir:

Deutsch:	Berufsmesse, Ausbildungsmesse, Berufsschau
Français:	Salon des métiers, Cité des métiers, salon de la formation
Italiano:	ESPOProfessioni

C) Meslek veya okul seçimi

Meslek seçme konusunda çocuklarınız aşağıdaki noktaları göz önünde tutmalıdırlar:

- Meslek seçmek mi yoksa daha üst bir okula devam etmek mi gibi bir karar almak zaman ister ve bunu çok iyi düşünmek gerekir.
- Uygun bir meslek seçmek ya da okul eğitime devam etme kararında 1 - 2 alternatifi yedekte bulundurmak önemlidir
- Öğretmenle konuşmak: Hangi konuda zayıfım veya açıklarım var? Okulda sonraki meslek eğitimine şimdiden nasıl hazırlanabilirim?

Anne baba olarak hangi desteği sunabilirsiniz?

- Bu karar süreciyle yakından ilgileniniz.
- Seçilmiş olunan meslek ve yedekte tutulan alternatifler hakkında çocuklarınızla konuşunuz.

D) Bir Meslek Eğitim yeri aramak (kural olarak 9. Sınıfa başlayınca)

Meslek eğitim yeri aramada çocuğunuza aşağıdaki broşür yardımcı olabilir:

- "Meslek Eğitim yeri aramak: Sırayla neler yapman gerekiyor?"⁵

Anne baba olarak hangi desteği sunabilirsiniz?

- Kızınıza veya oğlunuza meslek eğitim yeri aramaya zamanında başlaması gerektiğini hatırlatınız.
- Kızınızı veya oğlunuzu, red cevabı aldığı anda yeni bir meslek eğitim yeri aramaya devam etmesi konusunda cesaretlendiriniz.

Aşağıdaki örnekler, anne ve babalara neler yapabilecekleri konusunda yol gösterebilir:

Öğretmenle konuşmak

Derya 8. sınıftadır. Meslek seçimi ve başka bir okula devam etme konusunda, evde hiç konuşmaz. Aile kendi kendine "Ne oluyor?" diye sorar. Derya'nın, okulda da meslek seçimi ve devam etmekte olan bir üst okulla ilgilenip ilgilenmediğini öğrenmek amacıyla, öğretmenle konuşmak için anne okula gider.

Değişik olanaklar için açık olmak

Ali 9. sınıfa gitmektedir. Bir çok genç gibi o da bilgisayar uzmanı olmak istiyor. Meslek eğitimi yeri için yaptığı tüm başvurulara olumsuz yanıt alıyor. Ailenin, Veli Toplantısında edindiği bilgiye göre; bilgisayar alanında meslek eğitimi yeri bu alandaki talebin çok altındadır. Aile, Ali'nin, Meslek Danışmanlığı'nda, bir uzmanla görüşüp onun tavsiyelerini alması gerektiğine karar verir. Ali, bu görüşmeden sonra yeni bir fikir ile eve gelir: Matematik ve Tekniğe ilgi duymaktadır, şimdi Polymekanik alanında meslek yeri aramaktadır. Ali bu meslekte de birçok şeyi bilgisayarla yapacağını biliyor. Eğer isterse, bu meslek eğitiminden sonra bilgisayar uzmanı olarak kendini yetiştirebilir.

Ailenin beklentileri

Köydeki akrabalar sorar, „Mehmet, yüksek okula ne zaman başlıyor?“ Mehmet'in ailesi şöyle yanıtlar: „İsviçre'deki eğitim sistemi sizin düşündüğünüzden çok farklıdır“ „Mehmet'in el becerisi ve Otomobillere ilgisi çok ve Oto tamircisi eğitimini alıyor. Bu iyi ve kaliteli bir eğitim ve tam ona göre bir meslek. Mehmet eğitiminde oldukça başarılı ve onunla gurur duyuyoruz. Sonuçta, yabancı bir dilde öğrenim yapmak o kadar da kolay değil". Mehmet, Oto tamircisi olarak eğitimini bitirdiğinde, dünyanın her yerinde iş bulabilecek!

⁵ www.berufsberatung.ch >Direkteinstieg für >Aus dem Ausland
www.orientation.ch >Accès direct: je suis >De l'étranger
www.orientamento.ch >Accesso diretto >Provenienti dall'estero
© 2017 SDBB | CSFO – 2 – Deutsch, allemand, tedesco

Dilbilgisinde fazla yetersizlik

Fatma, zeki bir kızıdır. İsviçre'ye geldiğinde 15 yaşındaydı. Tam bir eğitim görebilmesi için okul dili yeterince iyi değildir. Fatma ve ailesi, olabilecek diğer eğitim olanaklarını araştırmaktadırlar: Fatma, zorunlu ortaokuldan sonra bir meslek hazırlık okuluna mı devam etmeli veya ön çıraklık eğitimi (Vorlehre) veya iki yıllık meslek temel eğitimi mi yapmalı? Fatma ve ailesi için her şey yabancısıdır. Onlar, her şeyden önce bu olanakları tam olarak yakından tanımak zorundadır. Fatma hayal kırıklığına uğrar, zira o liseye (Gymnasium) gitmeyi hayal ediyordu. Ailesi onu şöyle teselli etmeye çalıştı: "Daha ilerde bir eğitim için belki de biraz zamana ihtiyacın vardır. Eğer zayıf olduğun konularda kendini geliştirip, yeteneklerine uygun bir temel meslek eğitimi yaparsan, belki daha sonra istediğin bir okula tekrar devam edebilirsin. Senin bunu başarabileceğine inanıyoruz "

Meslek mi, evlenmek mi?

Dilan yakında 16'ya giriyor. Bir genç, ailesiyle birlikte Dilan'lara misafirlığe gelir ve evlenmek amacıyla Dilan'ı ailesinden ister! Baba bu isteği kendi kültürleri kapsamında saygıyla karşıladığını ifade eder ve o gence önemli bir gerçeği hatırlatarak şöyle der: "Ama bizim, İsviçre'de yaşadığımızı unutmayın. Bu ülkede kadın ve erkeğin bir meslek sahibi olması ve 18 yaşını doldurması çok önemlidir. Bundan dolayı Dilan, her şeyden önce bir meslek öğrenmeli. Tabii ki daha sonra da kiminle evlenmek istiyorsa kendisi karar verir."

Baba oğluna eşlik ediyor

Erol, normal sınıfların daha yavaşlatılmış kısmı olan bir sınıfa (Kleinklasse) gitmektedir. Okul hayatından fazla hoşlanmıyor. Tahta ve ağaç doğramacılığında bir Meslek eğitimi kısa stajı yapabilecek durumda. Eğer bu staj iyi giderse, bir marangozhanede iki yıllık meslek eğitimi bitirme olanağı elde edebilecek. Bu açıdan bakıldığında heyecanlı ama aynı zamanda kendisine güvenemiyor. Oraya nasıl gidileceğini bilmemekte. Tam zamanında orada olmak istiyor. Babası onu cesaretlendiriyor. "Sen bu mesleğe ilişkin bir çok şey biliyorsun. Kendini toparla ve kendine güven. İlk gün sana eşlik edeceğim ve firmanın kapısına kadar seninle birlikte geleceğim. Evden biraz erken çıkalım. Eğer zamanımız olursa, küçük bir tur yaparız. Heyecanının yatışmasına yardımcı olur."

Sosyal ilişkilerden yararlanmasını bilmek

Gülây iyi bir öğrencidir. Fransızca, almanca ve matematik notları gayet iyi. Bununla birlikte türkçe konuşuyor, okuyor ve yazıyor. Kendisine uygun bir meslek araştırıyor ve bu nedenle sık sık bilgi toplamlarına katılıyor. Meslekleri yakından tanımak için çeşitli iş yerlerinde staj (Schnupperlehre) yapan Gülây, ticari alanda meslek yapmaya, satış elemanı olmaya karar verir. Bir çok başvuru mektubu gönderir, ama hep olumsuz yanıt almaktadır. Bir inşaat şirketinde çalışan baba, şefine, kızının bir meslek yeri aradığını söyler. Şef de, "Bizim büroya sor. Zira bizde de çıraklık eğitimi yapma olanağı olabilir", diye yanıtlar. "Sorarım. Eşim de kendi işyerinde yani hastanede sorabilir. Bize bu konuda yardım edebilecek komşularımız var mı acaba?," diye soran baba, kızının bir an önce bir meslek eğitim yeri bulabilmesi için olabilecek tüm imkanları araştırmaya başlamıştır.

Sebat Etmek

Mehmet yine olumsuz cevap aldı. Şimdiye kadar birçok başvuru mektupları göndermiş olmasına rağmen olmayınca bir türlü olmuyor nedense. Son zamanlarda daha başka yerler aramayı ya da yazdığı mektupları göndermeyi sık sık unutuyor. Anlaşılan cesaretini kaybetti. Ailesiyle akşam yemeğinde anne babası ortaya şöyle bir düşünce attı . "En iyisi biz Meslek Danışmanlığına gidelim. Orada sana ne yapman gerektiğini ve nasıl bir yardım alabileceğini söylerler. Amacından vazgeçmezsen ona kavuşabilirsin. Bu konuda biz seni destekleyip sana yol göstermeye hazırız."

Değerli Ebeveynler;

Eğer çocuklarınızın meslek seçimiyle ilgili soru sormak isterseniz , beklemeden , öğretmenlere veya Meslek Danışmanlığı'na sorularınızı yöneltip, onlardan mutlaka bilgi alınız.